

Raadsvoorstel

Onderwerp Actieplan huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen
Steller/telnr. Jeannette Niemeijer/ 61 82 Bijlagen 1

Registratienummer 200886-2023
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)
Portefeuillehouder Molema
Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand juni Jaar 2023
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het actieplan tegen huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen vast te stellen;
- II. de kosten voor de uitvoering van:
  - a. het beëindigen van geweld tegen vrouwen in 2023 te bepalen op € 150 duizend en in de periode 2024-2027 op jaarlijks € 350 duizend;
  - b. deskundigheidsbevordering, training en opleiding van professionals en inzet projectleiding te bepalen op jaarlijks € 500 duizend in 2024 en 2025 en jaarlijks € 100 duizend in 2026 en 2027;
- III. de kosten van de maatregelen zoals opgenomen zoals opgenomen onder II a. en b. in de periode 2023-2027 te dekken uit de middelen die binnen de algemene bestemmingsreserve beschikbaar zijn voor versterking van dienstverlening aan kwetsbare inwoners en te dekken uit de in de begroting 2023 opgenomen middelen voor veiligheid van vrouwen en jongeren ad jaarlijks € 50 duizend voor de jaren 2023-2026;
- IV. de gemeentebegroting 2023 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Tot op heden hebben we een regionale aanpak van huiselijk geweld met vooral regionale voorzieningen en activiteiten. Binnen de gemeente heeft de Stichting WIJ de afgelopen jaren gewerkt aan de versterking van de lokale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Ondanks deze inspanningen moeten we constateren dat onze inzet niet voldoende is om huiselijk geweld duurzaam te beëindigen en de intergenerationele overdracht van geweld te voorkomen. Een intensivering van onze aanpak is daarom noodzakelijk. We zetten hierbij in op de volgende actielijnen: 1. Voorkomen van huiselijk geweld, 2. Eerder signaleren, handelen en melden, 3. Stoppen van geweld door een effectieve aanpak, 4. Nazorg als preventie. We hebben hierbij in het bijzonder aandacht voor de veiligheid van vrouwen en de aanpak van huiselijk geweld in de noordelijke wijken, vanwege verhoogde risicofactoren (armoede en werkloosheid).

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Tot op heden is onze aanpak van huiselijk geweld met name een regionale aanpak met inzet op regionale voorzieningen en activiteiten. Zo hebben we in samenwerking met de andere Groninger gemeenten vanaf 2016 gewerkt aan de doorontwikkeling van Veilig Thuis en in dat jaar is ook het Centrum voor Seksueel Geweld Groningen/Drenthe opgericht. In de jaren daarna hebben we Intensief Casemanagement en kindhulpverlening bij huisverboden gerealiseerd. In de Vrouwenopvang is de hulpverlening aan slachtoffers en kinderen verbeterd en in 2018 zijn we gestart met de ontwikkeling van MDA++ (multidisciplinaire aanpak van ernstige, structurele casuïstiek huiselijk geweld). Vanaf 2019 hebben we samen met de Groninger gemeenten gewerkt aan de uitvoering van het regionale actieprogramma Geweld Hoort Nergens Thuis. In dat kader is veel aandacht besteed aan de kwaliteitsverbetering van lokale teams, de ontwikkeling van een regionale aanpak seksueel geweld en aan het verbeteren van de ketensamenwerking (met name Veilig Thuis – lokale teams). In de gemeente Groningen heeft Stichting WIJ de afgelopen jaren gewerkt aan de ontwikkeling van een systemische werkwijze bij geweld in afhankelijkheidsrelaties, gebaseerd op de principes van gefaseerde risicogestuurde ketenzorg.

Ondanks deze inspanningen moeten we helaas constateren dat deze inzet bij lange na niet voldoende is om huiselijk geweld binnen onze gemeente duurzaam te beëindigen en de intergenerationele overdracht van geweld te voorkomen. Dit was aanleiding om in het Coalitieakkoord 2022-2026 op te nemen dat de komende periode extra geïnvesteerd wordt in de veiligheid van vrouwen en de brede aanpak van huiselijk geweld.

De cirkel van geweld blijkt moeilijk te doorbreken. De complexiteit van de problematiek is groot en huiselijk geweld wordt nog steeds heel laat gesignaleerd (gemiddeld pas na 72 geweldsincidenten!). Uit landelijk onderzoek blijkt dat 8 à 9% van de personen van 16 jaar of ouder in de afgelopen 12 maanden slachtoffer is geweest van één of meerdere vormen van huiselijk geweld. Voor ongeveer 65% was dit structureel (bijna dagelijks, wekelijks of maandelijks). En elke acht dagen wordt een vrouw gedood, in het merendeel door haar (ex-)partner. Uit onderzoek naar kindermishandeling blijkt dat jaarlijks circa 120.000 kinderen (3%) slachtoffer zijn van fysiek geweld, verwaarlozing of seksueel misbruik of getuige zijn van geweld tussen ouders. De Nationaal Rapporteur heeft in 2020 geconstateerd dat 1 op de 3 kinderen in Nederland een fysieke vorm van seksueel geweld heeft meegemaakt. En ieder jaar overlijden er naar schatting 50 kinderen aan de gevolgen van kindermishandeling.

Als we deze cijfers over slachtofferschap vertalen naar de gemeente Groningen, dan gaat het jaarlijks om circa 16.500 inwoners >16 jaar en om 1.029 kinderen. Het aantal meldingen dat we ontvangen over huiselijk geweld en kindermishandeling steekt schril af bij deze cijfers. In 2022 heeft Veilig Thuis over 1.366 unieke “Groningse” casussen een melding ontvangen. Zelfs als we daarnaast rekening houden met het feit dat huiselijk geweld/ kindermishandeling niet noodzakelijkerwijs altijd hoeft te leiden tot een melding bij Veilig Thuis, maar op een andere manier opgelost wordt, kunnen we concluderen dat maar een topje van de ijsberg aan de oppervlakte komt. En dat veel slachtoffers niet de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Huiselijk geweld leidt niet alleen tot persoonlijk leed, maar ook tot ongelijke kansen. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die ingrijpende jeugdervaringen meemaken, meer kans hebben op een lager schooladvies, schooluitval, een slechtere gezondheid en eerder overlijden dan kinderen die veilig opgroeien. Huiselijk geweld treft ook de samenleving als geheel. Circa 10% van het ziekteverzuim is te wijten aan huiselijk geweld en de totale maatschappelijke kosten van huiselijk geweld worden geschat op vele miljarden euro's per jaar.

In 2019 - 2020 heeft de regio Groningen mee gedaan aan een grootschalig onderzoek van het Verwey Jonker Instituut naar de effectiviteit van de hulp bij huiselijk geweld. Uit dit onderzoek blijkt dat slechts in 29% van de gezinnen anderhalf jaar na melding bij Veilig Thuis het geweld is gestopt; 53% heeft dan nog steeds te maken met veel en ernstig geweld. Een andere belangrijke conclusie is dat vaak sprake is van complexe multi-problematiek en opeenstapeling van problemen binnen gezinnen die in beeld zijn bij Veilig Thuis. Vooral werkeloosheid en armoede zijn grote risicofactoren. De cirkel van geweld blijkt moeilijk te doorbreken en het bereiken van structurele veiligheid binnen Groningse gezinnen vraagt om een intensivering van onze aanpak. Daarbij is het belangrijk om meer nadruk te leggen op de lokale uitvoering, ook in het licht van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. In dit Toekomstscenario wordt, naast de regionale veiligheidsteams, een belangrijke rol toebedeeld aan de lokale teams; deze zullen in staat moeten worden gesteld om veiligheidsvraagstukken in gezinnen duurzaam op te lossen. Het hele brede spectrum van

preventie, signalering en hulpverlening vindt plaats op lokaal niveau, in de wijken. In het sociale netwerk en de wijkorganisaties, de scholen, de WIJ teams.

Kader

Dit lokale actieprogramma bouwt voort op de visie zoals ontwikkeld in 'Geweld hoort nergens thuis' (2019-2023), het regionale actieprogramma Groningen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Maar onze ambities zijn op onderdelen groter; lokaal willen we komen tot een stevigere aanpak om de cirkel van geweld te doorbreken. Vanzelfsprekend wordt daarbij rekening gehouden met alle ontwikkelingen rond het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Argumenten en afwegingen

Gelet op de complexiteit van de problematiek willen wij komende jaren onze gemeentelijke aanpak intensiveren. Hierbij staat één centrale ambitie voorop, namelijk het verhogen van het aantal signalen en meldingen, om vanaf daar een passende hulpverleningsroute in te zetten. We willen als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen om slachtoffer én plegers te ondersteunen en toekomstige generaties te behoeden voor huiselijk geweld. We willen dit realiseren door de komende jaren, samen met onze ketenpartners, in te zetten op de volgende actielijnen:

- Voorkomen van huiselijk geweld;
- Eerder signaleren, handelen en melden;
- Stoppen van geweld door een effectieve aanpak;
- Nazorg als preventie.

Hierbinnen hebben we in het bijzonder aandacht voor de veiligheid van vrouwen en de aanpak van huiselijk geweld in de noordelijke wijken, want in deze wijken hebben veel mensen te maken met risicofactoren zoals armoede en werkloosheid. Hieronder volgt een toelichting op de wijze waarop wij de huidige inzet langs bovengenoemde actielijnen willen intensiveren (nieuwe acties); voor de huidige aanpak verwijzen wij graag naar onze brief van 5 april jl. Met betrekking tot de aanpak van seksueel geweld is het regionale actieprogramma 'Gronings Offensief' dat onlangs is vastgesteld, ook van groot belang.

Dit actieplan is tot stand gekomen na consultatie van betrokken organisaties en ervaringsdeskundigen. Vooral in de gesprekken met ervaringsdeskundigen hebben we ervaren hoe ingrijpend de gevolgen zijn van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met dit actieplan willen ons tot het uiterste inspannen om nieuwe slachtoffers te voorkomen en mensen eerder hulp te bieden. In de uitvoering daarvan zullen we zoveel mogelijk ervaringsdeskundigen betrekken, zodat het goed aansluit bij de behoefte en datgene wat mensen in deze situatie nodig hebben.

Voorkomen van geweld

Vooraf voorkomen is altijd beter dan genezen. Naast bestaande educatieve programma's (veelal gericht op het bouwen van steunstructuren en laagdrempelige hulp) willen we een nieuwe, brede en educatieve campagne ontwikkelen. Deze campagne moet door het jaar heen zichtbaar zijn, gericht op de preventie van huiselijk geweld en kinderen-mishandeling en in het bijzonder geweld tegen vrouwen en meisjes.

Eerder signaleren, handelen en melden

Het merendeel van de slachtoffers van huiselijk geweld treedt niet naar buiten, waardoor veel slachtoffers niet bereikt worden door de hulpverlening. De rol van omstanders en professionals in het signaleren en melden van huiselijk geweld is dus van groot belang, ook om te voorkomen dat huiselijk geweld verder escaleert. We willen dan ook steviger inzetten op kennisverspreiding over signaleren, risicofactoren en het gebruik van de Meldcode in het onderwijs, de zorg, maatschappelijke organisaties en in de persoonlijke dienstverlening (kappers, pedicures) in de noordelijke wijken, alsmede binnen de uitvoering van de gemeente Groningen zelf en binnen de eigen uitvoeringsorganisaties. Ook willen we meer professionals opleiden tot aandachtsfunctionaris om constante aandacht en alertheid binnen organisaties te borgen. Aanvullend op de bestaande voorlichtingscampagne tijdens de Week tegen Kindermishandeling willen we een campagne opzetten gericht op slachtoffers (met name in de noordelijke wijken) zodat zij de weg naar hulp beter weten te vinden. Ook het verbeteren van de signalering- en meldingsbereidheid van ouderen-mishandeling en financiële uitbuiting van ouderen krijgt een impuls vanuit de regionale aanpak ouderen-mishandeling.

Femicide

In het bijzonder voor femicide (het doden van vrouwen en meisjes vanwege hun sekse) geldt grote noodzaak tot sneller signaleren en melden, om onnodige slachtoffers te voorkomen. Achteraf blijkt vaak dat risico's en signalen al langer zichtbaar waren, maar dat de ernst daarvan niet als zodanig werd waargenomen. We willen investeren in het vergoten van expertise onder professionals, omstanders en potentiële slachtoffers over risicofactoren die in het ergste geval kunnen leiden tot femicide, waaronder huiselijk geweld in combinatie met intieme terreur, stalking, verwrping en seksueel geweld.

Effectieve aanpak

Naast het voorkomen en sneller melden en signaleren van huiselijk geweld willen we bestaande geweldssituaties duurzaam stoppen door een effectieve aanpak. Hiervoor richten we ons met name op de volgende ambities:

- Snel: het streven is dat er zo snel mogelijk na een incident/melding professionele hulp achter de voordeur is;
- Integrale en systemische aanpak met inzet van deskundigen vanuit de visie gefaseerde ketenzorg;
- Het bereik van de hulp onder slachtoffers en plegers wordt vergroot.

Om sneller achter de voordeur te kunnen zijn, zetten we in op herprioritering van de inzet van WIJ Groningen, zodat er voldoende capaciteit beschikbaar komt voor de aanpak van huiselijk geweld in de noordelijke wijken, met intensievere begeleiding van gezinnen en meer nazorg.

Daarnaast gaan we meer laagdrempelige hulp realiseren voor slachtoffers van huiselijk geweld (met name vrouwen en mensen met een migratie achtergrond), met inzet van expertise en ervaringsdeskundigen. Hierbij betrekken we ketenpartners zoals de Vrouwenopvang waardoor snel vervolgacties in gang kunnen worden gezet.

Nazorg als preventie

Om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken, is het noodzakelijk om na de beëindiging van de hulp langer een vinger aan de pols te houden en met een zekere regelmaat vast te stellen hoe het gaat. We willen dat WIJ Groningen langer betrokken blijft bij gezinnen, want nazorg werkt als preventie van terugval.

Tot slot

In het actieplan beschrijven we welke acties wij nu op lokaal niveau noodzakelijk vinden om huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen duurzaam te beëindigen. Het realiseren van de genoemde ambities voor aanvullende en/of intensivering van bestaande acties zal lokaal leiden tot extra kosten voor de aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen.

Ook op landelijk niveau staat de aanpak van huiselijk geweld op de politieke agenda en we verwachten dat er onder meer t.a.v. de aanpak van seksueel geweld, stalking en schadelijke praktijken aanvullende programma's worden ontwikkeld. Daarnaast is het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming relevant, dat als doel heeft de aanpak van onveiligheid te verbeteren, in het bijzonder door versterking van de samenwerking binnen het netwerk. De hieruit voortvloeiende acties voor de lokale aanpak met onze ketenpartners zullen we betrekken in de jaarlijkse doorontwikkeling van ons eigen actieplan.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Dit actieplan is tot stand gekomen na consultatie van betrokken organisaties en ervaringsdeskundigen. Vooral in de gesprekken met ervaringsdeskundigen hebben we ervaren hoe ingrijpend de gevolgen zijn van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met dit actieplan willen ons tot het uiterste inspannen om nieuwe slachtoffers te voorkomen en mensen eerder hulp te bieden. In de uitvoering daarvan zullen we zoveel mogelijk ervaringsdeskundigen betrekken, zodat het goed aansluit bij de behoefte en datgene wat mensen in deze situatie nodig hebben. Het actieplan zal jaarlijks worden geëvalueerd met de belangrijkste ketenpartners en ervaringsdeskundigen.

Financiële consequenties

1. Voor een klein deel kunnen we de nieuwe acties zoals die staan beschreven in dit actieplan organiseren binnen de huidige inzet op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. We gaan daarbij het structurele budget dat beschikbaar is voor de preventie van kindermishandeling (ad. 150.000 euro) breder inzetten voor huiselijk geweld,

zodat we dit budget ook kunnen gebruiken voor de structurele educatieve campagne gericht op de preventie van huiselijk geweld, met name geweld tegen vrouwen en meisjes.

2. Met WIJ Groningen willen we afspraken maken over herprioritering van de inzet, zodat er voldoende capaciteit beschikbaar komt voor de aanpak van huiselijk geweld in de noordelijke wijken, met intensievere begeleiding van gezinnen en meer nazorg.
3. Een aantal maatregelen kunnen we niet realiseren zonder extra middelen. Het betreft maatregelen gericht op:
  - a. beëindiging van geweld tegen vrouwen, voorkomen femicide door (ex-)partners;
  - b. deskundigheidsbevordering/training brede groep professionals, werkzaam in het onderwijs, de zorg, maatschappelijke organisaties en in de persoonlijke dienstverlening in de noordelijke wijken;
  - c. verdere training professionals WIJ in systemisch werken en gefaseerde ketenzorg;
  - d. opleiden van meer aandachtsfunctionarissen in de eerste kring voor alle leeftijdsgroepen bij scholen, kinderopvang, huisartsen, vrijwilligers, (mantel-)zorg, uitvoeringsdiensten gemeenten.
4. Formatie DMO: de huidige inzet op de aanpak van huiselijk geweld is met name regionaal belegd en georganiseerd. De beschikbare formatie binnen DMO verhoudt zich daartoe en is gericht op sturing van uitvoeringsorganisaties (Veilig Thuis, WIJ Groningen, Vrouwenopvang, Centrum Seksueel Geweld, Fier), initiëren en regie voeren op regionaal beleid en de vertaalslag van regionaal naar lokaal, samen met ketenpartners. De middelen uit het coalitieakkoord worden geheel ingezet voor de professionals in de zorg. Echter om gemeentelijk/lokaal het actieplan uit te voeren, is extra inzet nodig van een projectleider om netwerkpartijen op deze ambitie te verbinden, afspraken te maken over wat er moet gebeuren, hoe we dat vorm geven, en daar waar nodig dit proces aan te jagen en te monitoren zodat we ook zicht krijgen op de resultaten van de acties. Om dit te realiseren is een tijdelijke uitbreiding nodig van 1 fte (geschatte kosten € 100.000 euro p/j incl. overhead).

Ad.3a:

We stellen voor om voor deze maatregel € 100.000 euro in 2023 en € 300.000 euro in de periode 2024-2026 beschikbaar te stellen vanuit de middelen voor versterking dienstverlening (POK-middelen) en deze middelen toe te voegen aan de middelen (€ 50.000 euro) die op basis van het coalitieakkoord in de begroting 2023 incidenteel beschikbaar zijn gesteld voor de periode 2023-2026. In 2027 wordt € 350.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Ad. 3 b/c/d/ en 4:

We stellen voor om voor deze maatregelen incidenteel middelen beschikbaar te stellen vanuit de incidentele POK-middelen die in de reserve beschikbaar zijn:

€ 500.000 in 2024 en 2025

€ 100.000 in 2026 en 2027

<i>Deskundigheidsbevordering, training en opleiding van professionals en inzet projectleiding</i>						
<i>Bedrag in euro's x 1.000</i>		<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	
<i>Inzet incidentele POK-middelen</i>		<i>500.000</i>	<i>500.000</i>	<i>100.000</i>	<i>100.000</i>	
<i>Resterend knelpunt</i>		<i>-500.000</i>	<i>-500.000</i>	<i>-100.000</i>	<i>-100.000</i>	
<i>Resterend knelpunt</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
<i>Beëindigen van geweld tegen vrouwen</i>						
<i>Bedrag in euro's x 1.000</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	
<i>Inzet POK-middelen 23-27</i>	<i>150</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	<i>350</i>	
<i>Inzet middelen coalitieakkoord</i>	<i>100</i>	<i>-300</i>	<i>-300</i>	<i>-300</i>	<i>-350</i>	
<i>Resterend knelpunt</i>	<i>-50</i>	<i>-50</i>	<i>-50</i>	<i>-50</i>	<i>0</i>	
<i>Resterend knelpunt</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	

Toelichting dekkingsbron:

In de reactie van het kabinet op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het Rijk structureel aanvullende middelen vrijgemaakt voor het versterken van de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities. Voor gemeenten is tot en met 2027 per jaar 150 miljoen euro

beschikbaar. De verwachting is dat de benodigde transitie in de dienstverlening niet in 2027 zal zijn voltooid. De VNG en het rijk hebben daarom afgesproken vroegtijdig met elkaar in gesprek te gaan over de financiering voor de periode na 2027. De middelen voor 2028 en verder staan vooralsnog gereserveerd op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het totaalbeeld van de zogenoemde POK-middelen is als volgt.

Bedragen x 1.000 euro	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Versterken ondersteuning wijkteams (decembercirculaire 2021)	714	714	714	714	714	793	793
Robuust rechtsbeschermingssysteem (decembercirculaire 2021)	339	339	365	365	365	365	365
Systeemleren (decembercirculaire 2021)	74	74	74	74	74	74	74
Impuls integraal werken (decembercirculaire 2021)	571	78	39				
Systeemleren (decembercirculaire 2021/meicirculaire 2022)	313	313	313	313	313	313	313
Stedelijke vernieuwingsgebieden (decembercirculaire 2021)	100						
Totaal	2.111	1.518	1.505	1.466	1.466	1.545	1.545
<i>Meegenomen als dekkingsbron in de begroting 2023</i>			714	714	714	793	793
Toegevoegd aan de algemene bestemmingsreserve	2.111	1.518	791	752	752	752	752

De middelen voor versterken ondersteuning wijkteams zijn in de begroting 2023 als dekkingsbron opgenomen ter dekking van de kosten van borging lerend netwerk stapeling sociaal domein. De overige middelen zijn nog niet ingezet. In de collegebrief 'Aanpak van armoede en schulden' (143019-2023) hebben we al wel aangegeven dat we een deel van de middelen (450 duizend euro per jaar) vanaf 2024 willen inzetten voor versterking van onze dienstverlening in de wijken. Een voorstel om deze middelen met dat doel aan de reserve te onttrekken wordt op een gelegen tijdstip aan uw raad voorgelegd. Met het nu voorliggend voorstel willen we POK-middelen vanuit de algemene bestemmingsreserve toevoegen aan de begroting 2023 ter dekking van de kosten van maatregelen die in dit voorstel en het actieplan worden toegelicht. De verwerking van de inzet van de middelen in de periode 2024-2027 wordt meegenomen in de ontwerpbegroting 2024.

De inzet van de overige POK-middelen wordt betrokken bij het proces van de begrotingsvoorbereiding 2024. Bijkomende begrotingswijzigingen voor de periode 2023- 2027:

BEGROTINGSWIJZIGING EXPLOITATIE 2023 (x € 1000)									
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	inc/str	Lasten	baten	Saldo voor res.mut.	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Saldo na res.mut.
03 Vitaal en Sociaal	03.3 Welzijn, gezondheid en	03.3.4 Zorg en veiligheid	I	100		-100			-100
04 Dienstverlening en bestuur	04.2 College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	04.2.1 College, gemeenteraad en griff	I			0		100	100
Totaal				100	0	-100	0	100	0

Overige consequenties

nvt.

Vervolg

Uitvoering van het actieplan

Lange Termijn Agenda

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.